

5. JUN. 1926

LORANT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

HONIG & HAYER OMARF

ROMÁNIA
 Magyar Nyelvű
 GYERMEK
 Lapja
 4. SZ. 1926.
 I. 24

Hull a hó...

Irta: VERNES GYULA

Puhán és halkán egyre hull a hó
 És hófehér a táj és hófehér a lélek...
 Szemébe nézni senkinek se félek.
 Oly szépen rányköszöntött Tél-apó,
 A lelkünket fehér fénnel bevonta,
 Egy percre bár, de bánatunk lepergett,
 S vagyunk gyermek, ki huncutul tekergett,
 Nem lévén rajta még a munka gondja.
 S mint óriási dunna, ontja, ontja
 Az ég a kis pihéket s hull az egyre,

Mint hajdanán a hancuzó gyerekre.
 Mig álmát sok tündér nevetve fonta.
 S felejtve szürke hétköznapjaim
 Édes borzongás fut rajtam keresztül
 És bennem új remény sugára rezdül,
 Hogy győzők majd az élet habjain,
 Sok álmom, vágyam mind valóra válik.
 — Be jó, hogy így hitetget künn a tél
 És benn is, künn is minden hófehér...
 ... És elbolyongok késő éjszakáig.

(KOLOZSVÁR.)

Az egerecske.

Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ.

Volt egyszer egy egerecske. Ez az egerecske elment országot, világot látni, szerencsét próbálni s amint ment, mendegélt, talált egy krajcárkát. Héj, megörült az egerecske a krajcárkának!

— Na most, — mondotta magában — mit vegyek ezen a krajcárkán? Mogyorót? Nem, azt nem veszek. A mogyorónak el kellene dobni a héját, — Diót? Annak is el kellene dobni a héját. Talán mandolát veszek? Ugyan minek? A héját annak is el kell dobni. Ej, veszek káposztafejet. Az ám, káposztafejet. A káposztából házat építek magamnak. Az ám, házat. A nagy leveleiből építek falakat, meg fődélet. A kicsi leveleiből jó puha ágyacskát csinállok. Még paplanocska is telik belőle. Ó, de jó lesz, ó de jó lesz.

Hát vett egy káposztafejet s abból olyan szép házat épített, hogy aki látta, megcsodálta.

Na, telt, múlt az idő, egyszer az egerecske kihajolt az ablakon. hadd lássa, mi újság odakint. Ihol jött éppen a báránka s amint ez meglátta a szép házacskát, ablakocskában egerecskét, felszólt hozzá:

— Hé, egerecske, nem vennél feleségül engem?
 — Vennélek biz én, ha szépen énekelnél.
 — B-e-e, b-e-e, bégéfted a báránka.
 — Jaj, de csunyán énekelsz, sipítoft az egerecske. Csak tovább egy házzal!

Alig ment el a báránka, jött egy kis kácsa. Az is mekvánta a szép házacskát s felszólt az ablakba:

— Hallod-e egerecske, nem vennél-e feleségül engem?

— Vennélek biz én, ha szépen énekelnél.
 — Háp, háp, háp, — hápogott a kácsa.

— Juj, juj, elég, elég, — cincogott az egerecske s bedugta a fülét, hogy ne hallja az éktelen csuf hápogást. Fel is út, le is út! Nem kellesz te nekem!

Elment a kácsa nagy szégyenkezve s mindjárt jött egy tyukocska. Bezzeg, hogy az is szeretett volna ott lakni a káposzta-házacskában.

— Kot, kot, egerecske, elvinnél-e feleségül?
 — El, ha szépen énekelnél.

— Kot, kot, kot, kot, kotkodács! Három likba hat tojás! — énekelt a tyukocska.

— Elég, elég, ne tovább! — ájuldozott az egerecske. Még a házacskám is összedül, olyan csunyán énekelsz. Nem kellesz feleségnek.

Elment a tyukocska s nyomban jött utána egy cirmos cicácska. A bajuszát pödörgette, magát illegette, billegette s felszólt az egerecskének:

— Egerecske, kedves egerecske, elvinnél-e engemet feleségül?

— El bizony, pedig bajuszkád van, ha szépen énekelnél.

— Miáu, miáu, miáu! — énekelt a cirmos cica.

— Oh, de szép, óh de szép! — cincogott az egerecske. Jere a házamba, szép cirmos cicácska, feleségül veszek.

Off egyszeribe papot hívtak, megesküdtek, nagy lakodalmat csaptak. Hét nap, hét éjjel mind ettek, ittak, táncoltak. Addig ettek, addig ittak, hogy egyszerre csak minden elfogyott. Jaj, Istenkém, Istenkém, mi lesz most?

— Na, ne búsulj, édes cicácskám, mondotta az egerecske, majd hozok én neked ételt, is italt is elegendőt. Csak te maradj itthon, őrizd a mi házacskákat.

Ment, mendegélt az egerecske, addig ment, mendegélt, hogy egy kutacskához ért.

— Na, ebből iszom egyet, mondotta az egerecske, s hopp, beleszökött a kutacskába.

Az ám, beleszökött, de most hogy jön ki innét? Hej, Istenkém, Istenkém, uszkált az egerecske jobbról-balra, de nem tudott kimászni a kutacskából. Na, most itt hal meg szörnyű halálnak halálával. Itt bizony!

Dehogy hal, dehogy hal! A cirmos cicácska nyugtalankodott, hogy olyan sokáig elmaradt az ő uracskája s utána ment. Addig ment, mendegélt, hogy éppen a kutacskához ért.

— Óh, óh, édes kicsi uracskám, nyávogott a cicácska, már most én hogyan húzalak ki? Megfoghatom a fülecskédet?

— Ne, ne, sikoltozott az egerecske, az fájna!

— Hát talán a lábacskádat fogjam meg?

— Ne, ne, azt se! Az is fájna.

— Talán a farkacskádnál fogva húzalak ki?

— Jó lesz, jó lesz, édes feleségecském. Fogd meg a farkincámat!

Megfogta a cicácska az egerecske farkincáját, szépen kihuzta, aztán elmentek egy diófa alá, ott leültek s várták, hogy az egerecske ruhája száradjon meg.

Óh, jaj, mi történt?! Egyszerre csak leesett egy dió s éppen az egerecskének a fejére esett! Egerecske fejét betörte a dió, folyt a vér belőle, de hogy folyt, Istenem!

— Ó, ó, mit csináljak, mit csináljak, jajgatott, nyávogofi keservesen a cicácska.

— Mosd le a vért a fejemről, nyöszörgött az egerecske.

Nosza, a cicácska nyalni kezdte az egerecske vérért, nyalta, nyalta s közbe nagyokat csefintett a nyelvével:

— Ó de pompás, ó de jó!

Hát csak hallgassatok ide, mit csinált a cicácska? Ó bizony, egyszerre csak hám! bekapta az egerecskét egészen. Be ám, merthogy izlett neki nagyon az egerecske vére.

Azóta eszi meg a macska az egeret.

Aki nem hiszi, járjon utána. (Kisbacon).

Testvérke burgonyát hámoz.

Eröss Alfréd (Temesvár) pályaműve a Cimbora múlt évi pályázatán.

Lovas csata.

A gyermekek az erdő szélén voltak, ahol szép gyepes mező terült el és lovas csatát játszottak.

Az erős fiuk voltak a lovak, a kisebbek a huszárok és két csoportra oszlottak. Egyik volt a magyar, a másik a német sereg. A két sereg összezapott s a huszárok arra törekedtek, hogy az ellenséget leszedjék a lóról. Sok ügyességet kívánt ez a játék s az ügyességből egyaránt kijutott a huszárnak és a lónak.

Beszélgessünk, cimborák!

~ Harmadik beszéd tárgy. ~

Írta: K. BENDRE RÓZA.

Egy csöndes kis faluból indítom utnak ezeket a sorokat, ahova a nagyváros zajától eltávolodva az élet vezetett. Nagy dolog ám az ilyen változás! Nekem is időre van szükségem, hogy feltaláljam magam az új helyzetben és megnyugodjak. Isten kegyelméből ez is megtörtént s én ismét ajtót és szívet tárva hívlak titeket, cimboráim: — beszélgessünk!

A második beszéd tárgy: »Mivel töltöm a napot?» (1924.—45. sz.) még az elsőnél is szebb eredményt ért el. Megadta a kívánt tükörképet arról, hogy milyenné próbál lenni a jövő nemzedék.

Egyébként felvonítatom a beszélgetés résztvevőit és szeretettel tekintek reájuk, amiért a beszélgetés művészetével segítettek megrajzolni ezt a tükörképet. Vannak, akik az 1824. 48. számban leközölt névsorból választottak nevet és vannak, akik igazi nevükön jelentkeztek.

Munkás (Marosvásárhely) kezdi meg a sort. Utána Szives, Törekvő, Bocsánczy Gizella, Eleven, Úgyes, a kis Törekvő, Szives, Bárdos József, Kovács Irmuska, Kovách Piroška, Halmi István, Gazdasszony, Beregi Sári, Egyenes, Verzár Edit, Bartók Ferenc, Eleven II., Szorgalmas, Rosenfeld Pista, Kun Jancsi, Finkelstein Irén, Wertheimer Rózsika, Törekvő (Temesvár), Lázár Hanna, Debitzki Mihály, Kristóf Gizella, Reich Miklós, Zsigmond Sárika, Pinyőke, Laiber Andor, Berkovits Irén, Zápori L., Asztalos Judit, Senesieb Olga következtek.

Székely Erzsikénél a »gomb« jó helyre került. Igaza van Erzsikének (1925.—9. szám. Gazdasszony), midőn a szeretet felvevő készülékét a nagyapó kezében látja elhelyezve. Ez a készülék szólaltatott meg engem is...

Kedves rövid beszélgetésekkel a műveltség oltára egy-egy kis virágot hintettetek. Isten áldását kérjük minden ilyen kis virágra és — új lendülettel haladjunk a harmadik beszéd tárgy felé!

*

Harmadik beszéd tárgyunk: a testnevelés, a sport. Olyan terület, mely a ma gyermekét, fiút, leányt egyaránt érdekel. Épp azért be-

szélgetésünk végéről hiányzik a »gomb« — a jutalom. De csak a kézzelfogható, mert nem elég jutalom-e az minden felszólalónak, ha »a nagy nyilvánosság« — illetve kis cimborák előtt elmondhatja: mi a kedvenc sportja, hogyan és miért szerette meg.

Persze, nem ugorhatunk bele mindjárt a sport kellős közepébe, mert akkor kész a zür-zavar, aztán meg hol maradna az elmondani való kis történet, mely minden felszólalásnál a beszélgetés magvát adja.

Mutatóba elmondom, hogy ismertem és szerettem én meg a sportot. Egy kis sétát teszek meg veletek — vissza, a múltba, amikor még — tisztelet a kivételeknek — két nadrágban indították el hazulról télen az iskolás fiút, s a lányok titkos ellenszenvvel néztek egy formátlan, — s uram bocsáss! — hátul gombolós ruhadarabra, a bokáig érő trikóra, melyet tavaszig viselniök kellett.

A ma gyermekét nem burkolgatják anynyira és ez a helyes. A test nincs tulságosan elzárkózva a levegőtől, megedződik, állja a hideget, tűri a meleget.

Abban a duplanadrágos, hosszutrikós időben, vagyis az én gyermekkoromban történt, hogy egy cirkusz jött szülővárosomba. Nem volt ez ritka dolog s mi gyerekek tömegesen kerestük fel mindig. Nem az ott látható nyaktörő mutatványokért, hanem inkább az állatok és a »dummer Augusztok« — bohócok kedvéért. A szép lovakat, kutyákat, ha alkalom volt reá, cukorral kínálgatni, a bohócok tréfáit, lehetetlen figuráit otthon alakítani, eljátszani elsőrendű multság volt.

Hanem ez a cirkusz egy egészen új dologgal lepett meg engem. Ugy az előadás közepe felé egy tornadresszbe öltözött nő jött ki a porondra. Magas, karcsu alakja volt. Kedvesen mosolygott felénk, gyermekek felé, amikor magát meghajtva egy, a két végén gömbben végződő vasrudat emelt fel a földről.

Jóegynehány kiló lehetett a vasrud. Én aligha tudtam volna még csak felemelni is. Az a nőáthléta pedig szép egyenes tartásba (alapállás) helyezve magát, olyan könnyedén taszi-

totta fel magastartásba hol a jobb, hol a bal kezével, hogy élvezet volt nézni. Aztán mélytartásba lendítette, a mellkastól indulva. Majd a karmozgások egész sorozata következett a nehéz tornaeszközzel.

Figyelve vártam, hogy felsóhajt, vagy legalább nyög egyet a fáradtságtól, de biz az nem tette, csak annyi változást láttam rajta, hogy sűrűbben lélekezett s az arca nagyon kipirult.

Szörnyen megtetszett nekem ez a hölgy s amikor egy ügyes mozdulattal földre dobta a vasrudat és magát meghajtva eltűnt, vörösre tapsoltam utána a két tenyerem.

— Ha én ilyen ügyes és erős lehetnék... indult utjára bennem egy eddig ismeretlen vágy.

Arányosan fejlett, egészséges gyermek voltam. Nem sokat teketóriáztam, hanem hazatérve a cirkusból, nyomban hozzáláttam az »ügyesedéshez«. A látott mozdulatokat tornaeszköz nélkül én is tudtam.

— Ha nincs vasrud, jó lesz egy darab terméskő is — gondoltam és már kezembe is vettem egyet.

Vagy két hétig azzal a kődarabbal tornáztattam, míg végre az édesanyám egy vaskezeskedő utján hozatott nekem is négy darab gömbös végű vasrudat. Két kisebbet, két nagyobb, az én erőmhöz valót.

Nincs a világon olyan gyémántos ékszer, amelynek úgy tudtam volna örülni, mint ezeknek a vasrudaknak! A gyémánt csak a szemem kápráztatta volna, míg ezek a vasrudak fejlesztették két karomban az izomerőt s a velük járó, — tulságba sohasem menő — testmozgás erősítette a tüdőmet, hogy ne tudjam, mi a hurut, köhögés.

Ezek a vasrudak terelték figyelmemet komolyan a szabadmozgás, a tulajdonképpeni sport felé. Csak a jó ég a megmondhatója, hány pár cipőmnek kunkorodott tönkre az orra kedvenc sportom, a nem éppen lányoknak való labdarugás terén. Akkor már nagy leány voltam s a tönkrement cipők árát magam kerestem meg. Labdarugó partnereim pedig fiutánitványaim közül került ki. — Később a tennishez szelődültem s most már a különböző sportoknak csak nézője vagyok.

Örömmel látom a gyermekek egyre fokozódó sportszeretetét. A korcsolyázó, uszó, csolnakázó, footballozó, teniszező, krocketező gyermek, minden mozdulata figyelemreméltó. Hát

még a turisztika apró hivei: a cserkész fiúk, cserkész leányok! Az ő táborozásukat még elképzelni is passzió.

Szabadban mozgó, sportoló cimboráim, az élet kapuja felé vezet gyermeklelátatok, amelyen belül csak az lehet igazán otthonos, aki testben erős, egészséges, lélekben művelt, egyenes. Tehát sportoljatok!

Mutatóba elmondtam a történetet, mely engem a sport felé vezetett. Rajtatok a sor!

Kinek melyik a kedvenc sportja, hogyan ismerte és szerette meg és testének mely részét gondolja általa erősíteni, fejleszteni?

Tetszés szerint választhattok nevet, vagy használhatjátok a saját neveteket s küldjétek soraitokat nagyapónak erről a beszéd tárgyról.

Legyen számotokra ez az írás is sport: szellemi sport, mely saját magatok és egymás megértéséhez vezet.

(Hegyközujlak, 1925.)

Téged dicsérlek.

Irta: ENDRÖDI SÁNDOR.

*Téged dicsérlek,
Én Uram, Istenem,
A te szent műved
Ide lenn minden.*

*Ide lenn, ott fenn,
Amerre látok:
Harmatcsepp, porszem,
Napok, világok.*

*Tied a halál,
Tied az élet,
Ura vagy minden
Nagynak, csekélynek.*

*Sietek Hozzád
Az Ima szárnyán,
Atyám, fogadd el
Gyermeki hálám!*

(Budapest.)

Úton.

Még alig pitymallott, Bálint már lent volt Péterrel együtt a szekereknél.

— Misó! Befogni! — kiabált a gyolcsos. Sietős az utunk. Várnak a holnapi vásárra a hatvani menyecskék!

Nagypál uram is előkerült. Nagyon haragosnak és fáradtnak látszott. Lovon ült. Azon akarta kísérni a szekereket. Bálint és Péter az ekhós szekér ponyvája alá húzódtak. Szilasy uram nem jött elő. Hiába kereste őt a Bálint tekintete. Így csak csókot intett az apja hálószobája felé, amikor a szekér megindult. Azt hitte, alszik még az apja. Dehogy is aludt. Egész éjjel álmatlanul járkált föl-alá szobájában. Figyelte a készülődéseket az ablak függönye mögül és amikor a szekér megindult, mintha a szívén keresztül gördültek volna végig a nehéz, vasalt kerekek. — Jaj talán soha sem látom többé a gyermekemet. Családfámnak utolsó hajtását!

A két szekér ledöcögött a dombról. Az elsőt Filó ur ült. Kongatta az ostort. — Gyi, Fecske! Huzd, Ráró!

A második szekéren Misó ült nagy büszkén János szekeres mellett egy kincses láda tetején és torka szakadtából énekelt.

— Tam na Gyetve na rohu,
Vidvi-hadva, pumm!
Viszi zsaba za rohu
Vidvi-hadva pumm!

A lo taká veliká
Ako jedvá molika,
Vidvi-hadva pumm-purumpu,
Vidvi-hadva pumm!...

Bálint nagyot nevetett ezen a nótán. — Ugyan kedves Filó uram, mit zengedez Misó?

— Bizony az különös egy nóta, urfi. Hogy mit jelent? Semmit többet, mint hogy a gyetvai utca sarkon, akkora béka lóg a lábán, mint az irtó-kapa. Hehe-he! Bizony ez tréfás. De ne gondolja urfi, hogy a felvidéken csupa ilyen nóták teremnek. Majd fogja talán hallani, hogy a hegyeken a szép tót asszonyok, lányok milyen bús énekeket énekelnek. Hej, azok a szép nóták huznak engem vissza mindig a hegyek

közé. Föl a szepesi hegyekig, ahol még nyáron is hó koszoruzza a hegyek ormát. Hej, Késmárk! Szülővárosom. A késmárki takácsok, szép asszonyok szövik azt a finom gyolcsot, amit leviszek egész Konstantinápolyig. Még a szultán inge is szepesi vászon! Ugy biz ám! Elkerültem onnan és — Losoncon telepedtem le. Odavalósi az én kis feleségem, Zsuzsika is. Magyar asszony. Ott vagyok hát én otthon. De meghalnék, ha azt mondaná valaki, hogy soha nem láthatom a szepesi hegyeket és nem hallhatom a késmárki piacon a tót, meg a német asszonyok fecsegését!

A két ifju nem unatkozott, vidáman beszélgettek Filó urammal. Nagypál a kocsik mögött lovagolt. Kerülte Bálintot... A Vigyázz kutyus a két kocsit között ugrált, ha elfáradt, felkerekedett valamelyikre és onnan ugatta a verebeket. Azokat sehogy sem szerette.

Dél felé, amikor egy sűrű erdőbe értek, lovas ember ugrott elő a fák mögül.

— Szentséges Isten! — ijedt föl Filó uram; ez talán maga Szellő Bandi, az istentelen bajnyik, aki a vásárosokat fosztogatja.

— Megálljatok, hé! — kiáltott föl a legény és rázta a fényes fokosát. — Egy kis kérdezni valóm lenne tőletek!

— Kérdésre feleletet kaphatsz, fiam, ezret is, de pénzt azt ne keress nálunk! A te kedves kollegád, a Kártyi Peta már kikérdezett minket. Elkéstél hát. Kérdezd meg tőle magától!

— Magam vagyok Kártyi Peta, te macska bajuszu gyolcsos, így hát hazugságban maradtál. Majd én megtanítalak hazudozni téged!

Fütttyentett egy nagyot, hát még őt lovas betyár ereszkedett le az utra. Filó uram megvakarta az üstökét.

— No, fiam, hát csak halljam azokat a kérdéseket.

— Mi van abban a tarisznyában, améy fejed fölött lóg, a kocsifödél káváján?

— Mi lenne benne? Vörös hagyma!

— Megint hazudsz. Egy cimboránk kilesett tegnap este, amikor rakodtatok. Én tudom, hogy abban vannak eldugva a körmöci aranyak,

amiket Szilasy uram a diák fia szállásadójának küld.

— Látom már, hogy egy cimborád csakugyan kilesett minket rakodáskor. Filó uram rásunyított az ispánra, aki sápadtan ült a lován, a bajuszát rágta és úgy figyelt a beszédre. — No hát fiam, nesze, itt a vörös-hagymás tarisznya, fald föl és pukkadj meg tőle.

Filó uram nagy mérgesen lekasztotta a tarisznyát és a zsványnak dobta. Az belemarkolt mélyen és kutatott benne. Nagyot ordított.

— Már megint hazudtál, ember! Nem vörös kagyma van ebben, hanem fokhagyma. Egy darab aranyat sem találok benne! Megnyuzatlak, lator!

— Moderáld magad, fiam. Miről is van szó? Te aranyat keresel abban a tarisznyában. Mondtam én, hogy arany van benne? Mért haragszol hát? Ne nézz rám hát olyan mérgesen!

— Te vöröshagymát mondtál.

— Mondtam, mondtam. De hát ebben tévedtem. Csak nem gondolod, hogy aranyat ilyen ócska tarisznyában visznek? Kérdezd Nagypál uramat, mi van az ő nyereg táskájában?

A betyár dühösen az ispán elé rugtatott.

Filó uram gunyosan megszólalt.

— Ejnye! Ugy látszik, a rabló uraság ismeri nevéről is, arcáról is az ispán urat!

Nagypál uram elkékült haragjában.

— Elmenj a szemem elől, zsvány! Nincs énnálam sem mi. Bolonddá tesz téged ez a tót kalmár.

Kártyi Peta gondolkozott egy darabig.

— Ej, hagyjuk hát az aranyakat. Szállj le, Misó, arról a ládáról!

— Hej, szentséges Isten, — rimánkodott Filó uram, — hagyjátok azokat a ládákat. Azokban viszem az öreg anyámnak a barkhetjét. Téli ruha lesz belőle. Bizony, még megfázik a télen, ha nem vihetem haza.

Nagypál uram nevetett. De ne-

vettek a haramiák is és egymás után rakták le a három pompás ládát. Bevitték az erdőbe, ahol valami szekér várakozhatott, mert nem-sokára zörgés hallatszott, amely csakhamar elhangzott az erdőn.

Filó uram sem élt, sem halt. Kártyi Peta odalovagolt melléje.

— No, Isten áldjon gyolcsos! Szerencsés utat hazáig.

— Téged is áljon meg az Isten jó kiadós

mennykövekkel. De hát jól van. Ne váljunk el haraggal egymástól. Ugyis találkozunk még a gyarmati megyeháza előtt, amikor akasztani viszed téged a cigány. Igyunk erre egy korty jó bort.

— Majd bizony, hogy nadragulyát itass velem!

Filó uram leakasztotta nyakáról a kulacsot, kivette a dugóját, az ajkához emelte és nagyot kortyantott belőle.

— No most csak nem félsz?! Ihatsz te is bátran.

Fogta a betyár a kulacsot és kikotyogtatta belőle a bort az utolsó cseppig. Megtörülte a száját, visszaadta a kulacsot és megköszönte az italt illendőképén.

— Egészségedre! Vigye mennél magasabbra az Isten a sorod!...

A betyár a jókívánságot is megköszönte. Megsarkantyuzta a lovát és elvágatott a cimboráival.

Hej! — sóhajtott fel Filó uram. Ezek a szegénylegények igazán kezdenek alkalmatlannok lenni. Nagyon kíváncsi természetűek és alig győz felelgetni nekik az ember.

— Mi volt azokban a ládákban, Filó uram, hogy annyira sirattá, amikor a szegény legények elvitték azokat?

— Mondtam már. Az öreg anyám barkhetje. Jó finom, meleg barkhet. Finom gyolcsot adtam én cserébe érte a ceglédi vásáron egy norinbergi takácsnak. Most azután elvitték azok az istentelen latrok. Mit nevet Nagypál uram? Talán bizony ez olyan mulatságos eset?!

Nagypál uram csakugyan jókedvű volt, hogy elmentek a rablók. Amikor kiértek a hosszú erdei utból, odalovagolt Filó uram szekéréhez.

— Bálint, én nem megyek tovább. Nincsen immár semmi dolgom. Visszafordulok. Másfelé viszd az utam.

Azzal feleletet sem várva, visszafelé lovagolt az erdőbe. Ugyancsak meghajtotta a lovát.

Filó uram nagyot pattantott az ostorával és hegyeset köpött az ispán után.

— No, a betyároktól megszabadultunk, de most azután hordjuk az irhánkat és térjünk le a hatvani utról s kerülővel haladjunk tovább. Egy óra múlva a nyakunkon lesznek a zsványok és akkor Isten irgalmazzon nekünk, agyonvernek bennünket,

nyok és akkor Isten irgalmazzon nekünk, agyonvernek bennünket,

— Nem értem az egész históriát, Filó uram!

— Pedig egyszerű a dolog. Az este együtt rakodtam Nagypál urammal. De nagyon különös volt, hogy éjszaka az ispán ellovagolt valamerre. Amig odajárt, én a Szilasy uram kincseit kiraktam a ládából és gyapjus zsákokba dugtam. Azokon a zsákokon ülünk most is. Egész jó ülés esik rajtok. Az aranyakat is elraktam a tarisznyából a kulacsomba. Az olyan csalfa kulacs. Lejár a feneké. Jó sok arany fér el benne. A bort leitta az aranyokról a Kártyi Peta. Fulladjon meg tőle! No csak azt szeretném hallani, mit mond majd Kártyi Peta az ispánnak, ha fölfeszítik a ládákat és rossz barkhet közt megtalálják azokat a szép követeket, amelyek a Szilasy porta udvarán teremnek?

— Hej, csapjon ám a lovak közé, Filó uram, mert a betyárok csakugyan halálra keresnek minket! — mondta Péter.

— Csak moderáljuk magunkat. Addig megyünk, amig patakhöz nem érünk. Ott behajtunk a vízbe és visszafele hajtunk, míg csak teljesen elvesztik a zsványok a nyomot. Akkor azután vágatunk ám arra, amerre legközelebb látszik valamelyik falusi templom gombja.

Ugy is lett. Csekély vizű patakra bukkantak. Abban jó sokáig pocskoltak, míg csakugyan egy falut nem láttak. Ott kihajtottak a patak-ból és csakhamar a faluba jutottak. Behajtottak a fogadó udvarába. A lovakat beállították az istállóba, maguk pedig bementek az ivóba. Épen ebédidő volt.

Egy asztalnál kis család üldögélt. Az ember hosszú, sovány férfi volt, valami tógaféle ruhában. Pap, notárius nem igen lehetett. Nem volt olyan jó ruhája. Diáknak igen öreg lett volna. Horgos orra alatt szépen kipödört bajuszt viselt. Meg az asszony is hozzátartozott a kis négy éves gyerekkel együtt, aki vigan lovagolt a térdén. Miféle szerzet lehet hát?

— Nézd, apuskám, ott jön a pókhasu macska bácsi.

— Moderáld magad, te kis vakarcs és Filó urnak tisztelj engem. Különben itt van ez a darab törökméz. Ilyennel él Szulimán szultán is. Egy kicsit rágós ugyan, de ha a szultán meg tudja rágni, elboldogulsz vele te is.

A kis emberke mindjárt leugrott az apja

térdéről és örömmel karolta át Filó uram térdét. A gyolcsos karjára vette az apróságot, jobbról-balról összecsókolta.

— Épen ilyen lehet már az én kis Zsigám is, mióta nem láttam. Bizony már fél esztendeje.

A hórjhorgas férfi fölkelt az asztaltól.

— Süket Dániel studiózus vagyok. Pardon, grácia az én kis Lacikámnak. Jó kis gyerek ő, csak egy kicsit pajkos.

— No, az én Zsigám is ilyen. Igy szép a gyerek. De ne told az arcodat a bajuszomhoz, mert az ragad már a török-mézedtől. Mégis inkább szultánnak való eledel az!

— Jer te is közelebb, Krisztinka lelkem. Mutasd meg magadat Filó urnak, ha jól értettem becses nevét.

— Igen is, nemzetes asszony. Filó János, losonci gyolcsos kalmár. Én haza igyekszem és viszem a losonci kollegiumba ezt a két legényt, Szilasy Bálint urfit meg Pétert.

— No ez derék, akkor egy utunk lesz. Én is oda iparkodom. A kollegiumba.

— Süket uram professzor talán ott? — kérdezte Bálint.

— Ilyen fiatalon? Hiszen most töltöttem be csak a huszonötödik éveimet. De amint mondtam; studiózus vagyok. A trivium utolsó esztendejét akarom eltölteni a kollegiumban.

— Hogy lehet az? Én 18 éves vagyok és mégis a quadriviumot akarom járni. Péter is csak 20 esztendősi!

— No, nem olyan nagy csoda. Én jártam már két esztendeig a kollegiumban. Meghalt az apám, aki a falunkban kántor volt és hazamentem 18 éves koromban a temetésre. A temetésen nem volt kántor. Mit csináljak, mit csináljak? A pap is biztatott, hát bizony nekem kellett kiénekelni tulajdon édesapámat a temetőbe. Bucsuztatót is énekeltem, az egész falu sirt. A versek közt én is velük sirtam. Főképen akkor támadt nagy sirás-rivás a falubeliek között, amikor a tulajdon apámat saját magamtól is elbucsuztattam;

Legutolsó szavam, emelem Danihoz,
Édes neveletlen, egyetlen fiamhoz.
Járja becsülettel e siralom-völgyét,
Ott főnn találkozunk, ha végzi életét.

Hát bizony ettől a verstől lehetett is érzékenyen sirni. Tetszett nagyon a parasztnak az énekem. Szegény apám életében kitanított a

kántorságra. Értettem én azt jól. Másnap nem engedtek vissza Losoncra a falusiak. Ott marasztaltak kántornak az apám örökébe. Mit tehettem? Óreg édesanyám is támogatásra szorult. Maradtam. Husz esztendőskoromban elvettem Krisztinkát és egy évre rá Lacikát ajándékozta nekünk az Isten. Most a nyáron azt mondja azután a papom, hogy ő bizony már öregszik, a tanítás nehezére esik az iskolában. Menjek föl Losoncra, kerekítem ki a tudományomat, legyen azután az iskolamester is. Tizenöt hold szántóval, legelővel, erdőrésszel adat több javadalmat. Nem rossz dolog ez, gondoltam. Összeszedtem hát az asszonyt, meg a gyereket és most megyek föl tanulni a kollegiumba.

— Kutya-mája, — mondta Filó uram. — Nem közönséges história biz ez.

— Miért ne volna az? Lakást váltunk Losoncon. Krisztinka főz, mos, varrogat rám. Vigyáz Lacikára. Egy esztendő nem a világ! Elmulik. Visszamegyünk erdőhátra és élünk egymásnak tovább. Addig az egy évig elégedél az édesanyám is jóemberek segítségével.

— Derék, derék. Majd látogassanak meg minket Losoncon. A feleségem áldott jó lélek, örülni fog ilyen jó embereknek.

— Nem fogjuk kikerülni a házukat. De most lássunk az ebédhez, mert már félreverik a hasamban a harangot.

Leültek az asztalhoz. Kibontották a batyukat. Sült, pogácsa, alma került elő. A kis Laci versenyt evett a nagyokkal. Összekent mindenkit törökmézzel. Hamar barátságot kötött a Vigyázz kutyussal is, amelyiknek csakhamar csomókba ragadt össze a szőre a finom török csemegétől.

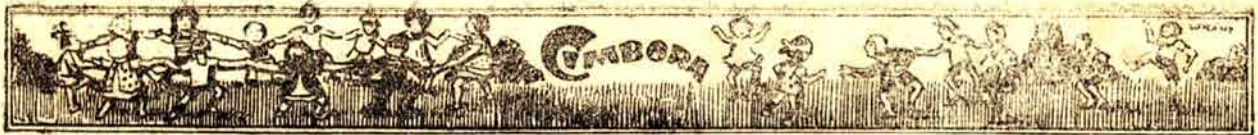
— Krisztinka asszony ügyesen háziasszonykodott. Filá uram megdicsérte.

— Lám, milyen helyes asszonyka! Csak megperdül a rokolyája ebben az ócska kocsmában és azt hiszi az ember, hogy otthon van!

Izlett is az ebéd mindenkinek. Nem töltöttek sok időt vele. Filó ur is egyre sürgette, siettette őket.

— Fogjunk már be és induljunk. Nagy okaink vannak arra, hogy mennél messzebbre kerüljünk erről a vidékről.

Süket uram is iparkodott. Őket egy falubeli furmányos vitte egyszerű szekéren. Így most három kocsi zötyögött a közös cél felé.

Filó uram kívánságára messzire kerültek Hatvant.

A kis karaván nagy utat tett meg. Amikor az esteli szürkület elérte őket, egy néptelen tanya udvarára hajtottak. Kifogták a lovakat, megetették, megittatták, lecsutakolták őket. Maguk tüzet gyújtottak, Krisztinka asszony kis bográcsban fősleges gulyás-hust főzött. Mindenkinnek nagyon ízlett. A szekereken megágyaztak, jól betakaróztak. Bálint Szilas felé bámult. Arrafelé nézegette a csillagokat. Amint nézi az eget, úgy tetszett neki, hogy világosodik. Talán a hold kél? Nem. A vékony holdsarló magasan állott már és csak alig fénylett. Az a világosság pedig egyre nőtt, terjedt félelmetes vörösséggel az ég boltozatján. Bálint összeborzadt. Megrázta Filó urat.

— Nézze, uram! Valami nagy tűzveszedelem van Szilas felé.

— Látom. Már a hetedik este vöröslök fel dél felől az ég boltozatja. Ez a vörösség üldöz engem már egy hete. Az elül futunk mi. Félek, hogy amíg hazáig nem jutnak, el sem marad tőlük.

— De bát mi az? Milyen veszedelem az?

— A török!

Bálint szivdobogása majd elállott.

— Ó, jaj, mi lesz apámmal? Mi történik Szilással?

— Az apja ura biztonságban van a szárazkúti tanyán, Mi történik Szilással? Szokott az urfi imádkozni? Akkor csak imádkozzon. Imádkozzon! És higye, hogy az imádság segít. Egyebet nem tehetünk.

Bálint szinte elájult a borzalomtól. Egy szót sem szólt. A fejét a puha gyolcs végekre hajtotta. Nem sirt, pedig a szive majd megszakadt.

A török!! Az irtózatos rém, amely fekete árnyék gyanánt kísérté boldog gyermekéveit. Három éves volt, amikor apja hazavergődött a mohácsi ütközetből. Az apja soha egy szót el nem mondott arról, ami ott vele történt. Csak töredékekből, az anyja szavaiból, az öreg Mihály elbeszéléseiből hallott annyit, amennyiből megrajzolhatta magának azt a rémes napot. Sejtette azonban, hogy az elképzelésnél a valóság borzasztóbb volt. A török! »Elvisz a török!» Ez volt a legborzasztóbb fenyegetés, ha kis gyermek korában valamiért meg akarták büntetni. A töröktől félt legjobban. Az édesanyja

halálát is a török okozta. Nyolc éves korában, amikor édesapja nem volt otthon, valami kóbor török csapat vetődött Szilasra. Éhesek, szomjasak voltak a marcona katonák és ellepték a kastélyuk udvarát is. Ő is ott lábatlankodott köztük. Édesanyja az ablakból aggódo szemmel figyelte őt és a katonákat. Amikor élelmi-szerekkel már megrakodtan indulóban voltak, egy csunya szerecsen fölkapta a lábatlankodó gyereket a lovára. Bálint velőtrázó kiáltásba tört ki. A vad martalócot mulattatta a gyerek ijedtsége és rákiáltott: — No madzsar gyerekcsi, elviszlek a basának! Gyöngye sikoltás volt rá a válasz. Bálint látta, hogy az ablakban álló anyja összeesett. Öklével meilbevágta a szerecsent, lecsuszott a lóról és fölrohant az anyjához. A szőnyegen feküdt ajultan. Bálint csókjai keltették életre. Csendesen mosolygott, amikor fiát meglátta. Lefektették. Nem is kelt föl többet. Bálint mindig ott ült mellette és a kezét fogta. Talán egy hét sem telt el, kilobbant belőle az élet. Bálint sohasem tudta elfelejteni az anyja sikoltását, törekeny alakját, utolsó mosolyát.

Megértett mindent. Tudta most már, miért küldte el őt az apja. Az álmatlan éjszakában a vöröslő ég alatt megacélosodott a lelke és érezte, hogy a szive úgy dobog, férfiasan, keményen, mint ahogy az apjáé. Csak a karjai erősödjenek még meg! Akkor! Akkor! Összeszorította az öklét. Ha száz életet adna az Isten neki, mind a százat a török ellen vetné. Az Isten őt úgy segítse! Megfogadta szent esküvéssel, hogy ezt az egy életét hazájának áldozza föl.

Az ég vörössége lassan-lassan elhalványodott. Hajnalodott. Sápattan kelt föl a nap.

(Folytatása következik.)

Isten, légy igazságos.

1848.-ban, a vizaknai ütközetben 13 ágyut vesztett el Bem apó. Az öreg szomorkodott kedves fiainak elvesztése miatt, mert ő fiainak nevezte az ágyuit. Petőfi is el volt keseredve, s Szerdahelyen. a tábornútnél így sóhajtott fel:

— Isten légy igazságos!

— Majd teszünk mi igazságot, vigasztaltá Csutak Kálmán százados.

S pár hét múlva segített is az Isten nekik igazságot tenni Nagyszabennél.

(Sepsiszentgyörgy.)

Deák Tusika.

Régi költők szólnak tihozzátok.

Az idő eljár.

Irlta: KIS JÁNOS.

Szedj illatos rózsákat,
Mig tart a szép nyár!
Becsüld meg az órákat,
Az idő eljár!

Most, mig érzed erődöt —
Ki tudja mi vár? —
Ne vesztegesd idődet:
Az idő eljár!

Halasztását dolgának
Sok megbánta már;
Ne véd elted tréfának:
Az idő eljár.

Zsugori uram.

Irlta: CSOKONAI MIHÁLY.

Esmérek én egy vént. — Ki az? Neve nincsen,
Régen eladta már aztat is a kincsen,
Sőt még birt is véle, magában tartotta,
Mert mondani másnak ingyen sajnálotta.
Egy ház, melyet náddal önnön maga szegett.
Van két palotája a piac-utcába,
De ezt a rácoznak adta árendába,
Maga e kunyhóban éhezvén kucorog.
S elméjébe mindig a drágaság forog.
Ül pénzes ládjáján sovány ábrázattal,
Tisztelevén a mamont örök áldozattal.
A bús gond béesett orcájában hever,
Mérget kedveltető kincseiben kever.
Oly sárgák orcája sévárgó gödrei,
Mint aranyára vert királyok képei.
Mint a sirtől feljött halott utálsága,
A melyről minden húst a párka lerágta.
Most is azért sóhajt és dül-fül magába,
Mért nem adhatja az ajert árendába.
S összekalkulálva saját számadását,
Nyögve kárhoytatja szörnyű pazarlását.
Gyász idők! — így kiált vádolván az eget, —
Lám, csak egy rövid nap mennyit elveszteget:
Mia csak harminc arany jött bé a kasszába,
Mégis kileneven pénzt adtam ki hiába.
Azonban mely szörnyű károm következe

— Itt jajgat s fejére kulcsolódik keze —
Mely szörnyű kár! egy szél pénzem elrablotta:
Lantorlás ablakom kefté szakasztotta!

Igy tünődik, s falán azt is sajnálja ő,
Hogy versembe ingyen s potomra jött elő.

....

A harag,

Irlta: ANDRÁD ELEK.

Rossz a lelke, zöld a mája,
Mérget okád szeme, szája,
Forgó szél az indulatja
És mint a felleg, úgy hullatja
Szét a káromlásokat.

De ezt a böles kineveti,
És a még bölcsőbb — megveti!
Mert a harag s fűz egyeznek:
Mást égetnek s maguk lesznek
Lángok által hamuvá.

....

Szülőföldem szép határa.

Irlta: KISFALUDY KÁROLY.

Szülőföldem szép határa!
Meglátlak-e valahára?
Ahol állok, ahol megyek,
Mindenkor csak feléd nézek.

Ha madár jön, föle kérdem:
Virulsz-e még szülőföldem?
Azt kérdezem a felhőktől,
Azt a suffogó szellőktől.

De azok nem vigasztalnak,
Bús szívemmel árván hagynak;
Árván élek, bús szívemmel,
Mint a fű, mely a sziklán kel.

Kisded hajlék, hol születtem,
Hej, tőled beh távol estem!
Távol estem, mint a levél,
Melyet elkap a forgószél.

Öcsike „kifürdeti” Majmonidesz Matyit.

— Öcsike levele. —

A tavalyi ős felséges szép volt a Rózsadombon, édes nagyapókám, de mondhatom, alaposan megrontotta Majmonidesz Matyit. Nem elég, hogy egy házban lakik velünk Pesten, de a Rózsadombra is kijött minden vasárnap, pedig sose hivtuk. Egyszerűen hozzánk szegődött, még pedig azzal, hogy ő szeretne főlem „nadselü” gondolatokat tanulni. Mintha bizony ezt lehetne is tanulni. De hát ezzel csak be akarta magát hizelegni nálam, mert ismerem én Matyit: nem vonzotta őt sem nadselü gondolat, sem a természet szépsége, de igenis vonzotta Stánicli Cenci néni fejszínhabos kávéja.

Hogyan füstölhetném ki, ezen törtém a buksimat, ezen törté Andris bátyám is. Lám, Emerencia nénit sikerült kifüstölnünk a békával, de Majmonidesz Matyi jó pofát vágott ahhoz is, amikor a libaszatfóba falicskázattuk, s következő vasárnap megint ránk ragadt.

Nagyokat ásítva lézengtünk a kertbe, nem tudtuk, mit kezdjünk.

— No, hallod, Öcsike, szóltat meg végül Majmonidesz, úgy látszik, kifogytál a nadselü gondolatokból. Hát legalább valami játékot eszelj ki.

— Játékot? kérdeztem, s e pillanatban a

kertészház mellett egy csebet pillantottam meg. — Mit gondolsz, nem volna kedves, ha például megtennék ezt a csebet kosárnak...

— Nos, nos?

— Igenis, kosárnak, amely tele van almával s annak a tetején ülne egy cukros, kacagós kis baba. Andris meg én megfognók két felől a cseber fülét s vinnök a kerthen végig.

— Nadselü, nadselü! — lelkesült a buta Majmonidesz, de hol a cukros, kacagós kis baba?

— Hol? Itt, la! — mutattam Majmonideszre. Te leszel a cukros, kacagós kis baba.

— E-én?

— Te, te, te. A vendégé az elsőség. Utánad majd Andris lesz a cukros, kacagós kis baba, végül, hehehe, én.

— Nadselü, nadselü! fapsolt Majmonidesz, s alig fogtuk meg a cseber fülét, már rá is ült a szélére. Nekem is csak ez kellett, kacsintottan Andrisnak, ami annyit jelentett: rajta, Andris! — azzal

el kezdünk vágtatni veszettül, még pedig egyenest a libausztató felé.

— Nem! Nem! rémüldözött Matyi. Megálljatok, csirkefogók! Kézzelel-lábbal rugdalódozott Matyi, de mennél jobban rugdalódozott, annál hátrább s lejjebb esett a cseberbe. Amikor a libausztatóhoz közeledtünk, megint kacsintottam Andrisnak, ez meg azt jelentette: hirtelen befordítjuk a pocsolóba, bátyó! Majmonidesz azonban nem olyan buta, a milyennek látszik, egy kétségbeesett magalendítéssel ki akart ugorni a cseberből, előre is lendült, de ugyanakkor vissza is lendült, még pedig fejfelé és — és — szörnyű pillanat volt ez, nagyapóka lelkem, mindketten megdermedtünk, mert hallgasson csak ide, a cseber feneke kiesett s Matyi fejfelé csobbant a libausztatóba.

Rettenetes látvány tárult elénk, amikor Majmonidesz kikémergett a fürdőből, oly rettenetes, hogy elszaladtunk, hátha Majmonidesznek egyszer életében „nadselü” gondolata támad és keblére ölel minket.

A továbbiakat Stánicli-Cenci néni intézte el a fürdőszobában, mi este felé kerültünk vissza. — No, kacagott Stánicli néni, ezt a majmot nadselüen „kifürdettétek” — ez sem jön ide!

Amint fetszik látni, nagyapóka lelkem, Stánicli-Cenci néni örömeben egy új szóval gazdagította a magyar nyelvet: a kifüstölés mintájára megcsinálta a kifürdetést. De a fő, hogy Matyit csakugyan úgy „kifürdettük”, hogy többet nem jött ki a Rózsadombra.

A másolat hitelül: **ELEK NAGYAPÓ.**

Mesék.

Írta: VIRSIK MÁRIA.

Tündérszárnyon röppenő mesék,
De sokszor hallgattalak titeket!
Régen... mikor üde harmat gyanánt
Ragyogtátok be gyermek-lelkemet.
Téli alkony... a szép, havas világ
Fehér sugarait löveli szét...
Kályhatűz bágyadt, rőt fénye mellett
Hallgattam a sok tündérmesét.

Dobogó szízzel, égő szemekkel
Vártam, mi lesz... mi lesz tovább,
Győz-e a sárkány, vagy a kis pásztor
Nyeri el a királyi koronát?...
Megesett sokszor, hogy az álom
Csendben lezárta fáradt szememet
S a tündérmesét végigálmodtam,
Bejárva erdőt, rengeteget.

Multak az évek. Mind lekoptatták
A mesékről az arany-zománcot,
És hinnem kellett: mindaz hazugság,
Mit szemem a mesékben látott.
A sok-sok tündér, akikben hittem,
Zord kísértetté változott át,
S ifju szívemnek letarolt rétién
A bánat sirta bús gyászdalát.

Gyermek-émlékim dús lombtárában
Könnyes szemekkel tekintek szét:
S elrejttem ide az Élet elől,
Mi megmaradt! egy-két régi mesét.
Ha majd a világgal harcolva
Egy-egy napom küzdelemben eltelik,
Kedves meséim romjai fölött
El-elmerengni... óh, oly jól esik!

(Malaczká.)

Elek nagyapó üzeni:

Lovász Jolánka, Óradna, Irtál egy kedves kis talalós verset, mely így szól:

Volt egyszer egy öreg ember,
De szakállá nem volt kender.
Volt szakállá s hajkoronája,
De ezüstből volt minden szála.
Ő meg aranyból volt végtől-végig?
Százeezeren így beszélék.

No, azt tudom, ki nem találja senki, hogy ki ez az öreg ember... A kiadóbaicsinák írtam, hogy küldje meg a nyert könyvet. — **Bary Böske, Kolozsvár.** Igéred, hogy helyre hozod az eddigi mulasztásodat. Vigyázz, mert számon tartom az ígéretedet. A mesédet, ha beküldöd, szívesen elolvasom. Azt magam is szeretném, ha vastagabb volna a Cimboré, bár így is éppen elég munkát ad nekem. Ha az olvasók száma szaporodik, a Cimborá is megvastagodik. — **Dominits Mimi, Sárosvár.** Köszönöd a leveledre való figyelemzetelésemet, én meg örvendek, hogy mindig nagy az örömed, amikor nekem írsz. — **Páska Judit, Gidalmás.** Kivánságod szerint írtam a kiadóbaicsinák, hogy, ha van belőlük fölösleges példány, küldje el neked ulánvétellel az 1924. évfolyamból a 20., 22., 28., 35., 38. és 51. számot. A rejtvényekből és az apróságokból válogatok. — **Török Pál, Kolozsvár.** Örvendek az igyekezetednek, s örömmel látlak unokáim seregében. — **Kovács Mária, Székelykeresztúr.** Valamelyik olvasótársadtól kérdezted meg a belültrejtvény megfejtésének a módját. De még ennél is jobb, ha magadtól jössz rá, mert így nagyobb lesz az örömed. Számon tartom, hogy ezután rendszeren fogsz írni. — **Babcsák Iuska, Beßlen.** A talalós kérdésed jó ismerős, ujal eszelj ki. — **Dávid Elza és Gizzi, Lónyatelep.** Sokat ígérték, amikor azt ígérték, hogy ezután minden héten írtok. En, természetesen, annak örvendek, ha mennél több levelet írtok. A névltrejtvények jó, a kiadóbaicsi pedig megírja, ha még nem írta, hogy mennyivel tartoztok a Cimboráért. — **Bogáthy Vilma, Sepsiszentgyörgy.** Igen ügyesen írtad meg a történetét annak a cikkemnek, amely régen-régen jelent meg egyik pesti újságban a Cserépvető gépről. Édesapád jól emlékezett, csakugyan úgy történt minden, mint ahogy te az elbeszélése alapján leírtad. Valóban, dicséretet érdemel a türelmed, hogy nem untad le írni ezt az igen-igen hosszú történetet. Ezzel helyre hoztad a mulasztásodat, de természetesen, számon tartom az ígéretedet, hogy ezután szorgalmasan fogsz írni. A kiadóbaicsinák megírtam, hogy a címszalagon a nevedből töröljék a g után a h-t, mert lényeg egy névben egy h bőven elég. — **Szondy Gyurika, Debreczen.** Válaszoltam az első leveledre, eddig bizonyonnyal olvastak is. Amikor ezt az üzenetet olvasod, remélhetőleg, Pesten leszek. — **Semlyén Judit, Kolozsvár.** Beteg vagy, ágyban fekszel, azért írsz ceruzával. Remélem, mielőbb tollal írt levelet kapsz tőled. — **Asztalos Judit, Nagyenyed.** Eppen jókor írtál, mert Kovács Piroska most állapította meg, hogy a nagyenyedi unokák vele együtt milyen lusták a levélíráshoz. Te azért nem írtál oly sokáig, mert nem volt, amit írnál, most azonban összegyűlt egy csomó jó hír. Előadtátok az önképzőkörben a Cim-

borában megjelent *Bányász történetét* s résztvett a játéknban Bartók Kató, Eperjesy Ibolyka, Szász Anna, Szöcs Irén és te. És előadtátok otthon a *Só meg a paprika* bohóságát is, de nem a Cimborá szerint, hanem egy, ahogy ti Bartók Katóéknál kieszeltétek. Képzem, milyen jól mullattatok. Igazán sajnálom, hogy közzetek nem lehettem. — **Szöke Juci, Brassó.** Örvendek, hogy anyukádnak és testvérednek is tetszett a „Baragdiúdi kincse”, Mária királyné felséges asszony e gyönyörű elbeszélése. Annak is örvendek, hogy az iskolában önképzőkört csináltatok, ahol, mint látom ti is szindarabot adtok elő. Most duskálhatok, a szindarabokban, mert megjelent a nagyapó által szerkesztett könyv, az „Erdélyi gyermekszínház.” Az előfizetést legegyszerűbb postautalványon küldeni el, egyenesen a kiadóhivatalnak, Szatmárma — **Kiss Gyurka és Irénke, Szék.** Nem csudálom, ha nehezen juttok levélíráshoz, ha dél-előtt és délután is iskolában vagytok, de örömmel látom, hogy bármilyen sok a tanulnivalótok, jut a Cimborá elolvasására, s időnként levélírára is. — **Brandesz Böske, Arad.** Álmodban meglátogatált engem, s éppen meséltem az unokáimnak. De aztán fájdalom, felébredtél, a szép álmoknak vége volt. Ez az álom azt bizonyítja, hogy ha hosszú időn át nem is írtál nekem, sokszor és szeretettel gondoltál reám. Ha Isten éltet, egyszer majd ellátogatok Aradra is, mert ott valóban sok kedves unokám van, s nagy érzem, örömmel szeretnék a látogatásommal. — **Quittner Lillyke, Petrozsén.** Már két év óta ismered a Cimborát, folyton nógattad az édes apukádat, hogy rendelje meg. De csak most rendelte meg, mert bizony a tisztviselői fizetésből újságra nehezen telik. Látod, látod, ez a szülői szeretet: erején felül is áldozatot hoz a gyermekéért! Ezt a szeretetet, ezt az önfeláldozást a legnagyobb jóssággal sem tudod eléggé meghálálni. Hogy különben te hátás és meleg szívű gyermek vagy, abból is látom, hogy amint megkaptad az első Cimborát, mindjárt leültél és jó hosszú levelet írtál nagyapónak, amelyben bemutatkozol, s beszámolsz arról, hogy miféle könyveket olvastál eddig. Látom, az olvasmányaidból, hogy jó uton jársz. A nyári beszámolóval most már lekéstél, de remélem, résztveszel benne a jövő nyáron, a kiadóbaicsinák pedig írtam, hogy a címszalagra írja rá: IV. polg. osztály tan. — **Gellért Pista, Torda.** A kiadóbaicsi pótolja a 44. és 47. számot. — **Sztruk Dórika, Máramarossziget.** Sajnálom, hogy lekéstél a nyári beszámolóról, mert igen érdekesen írtad le csehszlovákiai nyaralásodat. A pályázatot szeptember végétől október végéig meghosszabbítottam volt, további hosszabbításról, természetesen, szó sem lehetett, mert év végén ki kellett hirdetnem a pályázat eredményét. — **Gellért Jóska, Torda.** Így volt ez mindig: kezdetben ceruzával írtam én is, aztán következett a tollal való írás. A fő, hogy jól és helyesen írsz. Remélem, eddig már vége a betegeskedésesteknek, s még lesz elegendő időtök, hogy pótoljátok a mulasztást. Mondanom se kell, hogy örömmel látom, ha meglátogatnál s játszogatnál Öcsi-kével. — **Libiczai Adél, Ozsdola, Gáromszék m.** Ozsdola ugyan nincsen közelebb Kisbaczonhoz, mint Székelyudvarhely, de nincs oly messzire se, hogy el ne látogathatnál ide. Mondanom se kell, hogy jószíved várak a 34—39 számokat pótolja a kiadóbaicsi, ha van belőlük felesleges példány. — **Tóth Sanyi, Szinérváralja.** Hát bizony, a nyári beszámolóval

ekésél, mert a meghosszabbított határidő is letelt október végén. Remélem, a jövő nyáron nem késel le, s ha ismét Magyarországra megy, bizonyosan érdekes dolgokat lógsz írni erről az utadról. — **Blatt Mariska, Beszterce.** Nagyon beteg voltál, azért nem írtál oly hosszú ideig. Szívemből örvendek, hogy jobban vagy s hogy nagyon tetszenek az Öcsike levelei és nagyon szeretnéd őt megismerni. És örvendek annak is, hogy a kis 7 éves testvérdéd is nagyon szereli a Cimborát. —

Szentpétery János, Marosvásárhely. Rejtvényeidből válogatok — **Bárdos Józsi, Oravica.** Hát most már tudom, hogy került a székelyudvarhelyi református kollégiumba Károly bátyád. Tavaly a konfirmáción fellünt a feleletével Keresztes József rescabányai liszteletes urnak s az ő ajánlására vették fel féldijasnak, mert máskülömben édesapád nem tudta volna tovább taníttatni a te szép tehetségű bátyádat. Örömmel látom leveledből, hogy oly nagyon szereltek egymást, s képeztem a boldogságotokat, amikor együtt lehettek karácsony szép ünnepén. **Bencsik Zsiga, Déva.** Nem esudálom, ha most nem leszel első tanuló, mint a múlt évben, mert most már a liceumba jársz s ott mindent románul kell tanulnod De leszel te még első, csak akarod kell, amint a román nyelvet megtanultad Nem találok csunyanak és hibásnak az írásodat, de kívánatos, hogy gyakran írdál nekem. A szalontai csonka toronyot Petőfi rajza után elég jól rajzoltad le, de tanácsolom, hogy gyakorold magad a természet után való rajzolásban. **Onofray Nusi, Kolozsvár.** Minthogy most találkozom először a neveddel, levelet is várok tőled, nemcsak rejtvénymegfejtést. **Tátay György, Budapest.** Igazság szerint csakugyan minden számban lehelve üzenel a te számodra, mert te minden héten írsz nekem. Ha egyik-másik számban nem találsz üzenetet, ennek az a magyarázata, hogy némely héten még fele sem fér el az üzeneteknek. A versesrejtvényed jó, de mást eszelj ki, mert ennek tulságosan könnyű a megfejtése. **Incze Etelka, Sepsiszentgyörgy.** A nagyapó kertjének is tőszomszédja a templom, s ha a templom mellett hosszan elhuzódó kocsiúton sélálgatok, harangozaskor mindig látom a harangok gíngalangolását. Úgyesen írtad le a szentgyörgyi református templomot. Ezt azért is mondhatom, mert hiszen gyakran láttam, ismerem e templom szép fekvését. Remélem jövő nyáron lesz beszámoló s Frigyes öcsédőtől is elvárom a beígért levelet. Kedves szüleidnek tolmácsold meg üdvözetemet. — **Székely Erzsébet, Kolozsvár.** Magam is szeretnék gazdag lenni, azért, hogy a szegény embereken segíteni tudjak, bár megírtam a „Testamentum” című könyvemben: kérdés, hogyha csakugyan gazdag lennék, olyan jó volna-e a szívem. Azt igen helyesen teszed, hogy tanulod a gépirást, mert ennek még hasznát veheted. Közöld velem, hogy mely számok hiányoznak, s a kiadóbácsi pótolni fogja. Egyben írtam a kiadóbácsinak, hogy az újságot ezután Sr. Prof. Marinescu 72. szám alá küldje — **Klinger Iona, Nagyszeben.** Almodban itt voltál Baconban, láttad nagyapót az íróasztal mellett karosszékben ülve, írja nektek a Cimborát, nagyanyó megfőz a konyhán aztán hívja nagyapót ebédelni. A te álmod megfelel a valóság-nak azzal a küllömbéggel, hogy nagyapóka nem karosszékben ül az íróasztal mellett, me a karosszék tulságosan kényelmes ahhoz, hogy az ember egész lélekkel neki fekdjőn az írásnak. — **Pataky Pali, Buzás-**

bocsárd. A beszámolódat, amint láthattad, közöltem s majd jönni fog a rajzod is, amely a vágató autót ábrázolja. A megígért „tartalmasabb” levelet szeretettel várom. — **Schiller Józsi, Kovászna.** A szemfájás miatt nem írtál oly hosszú időn át s még most is gyöngö a szemed, megemlégszem hát azzal is, ha időnként egy-két sornyi levelezőlapon adsz életfelt magadról. A legérzékenyebb szervünk a szem, erre különösen vigyáznunk kell. Örömmel látom küllömbben, hogy az írásod most is igen szép és gondos. Helyesírásod teljesen kifogástalan, ami igazán ritkaság első gimnázista kis diáknál. Mondanom se kell, hogy én is nagy, igen nagy szeretettel gondolok reád. — **Tausch Mária, Alvincz.** Olvastad, hogy milyen sok unokája van nagyapónak, s kérsz, hogy téged is fogadjalak unokámnak. Hogyne fogadjalak, szeretettel látlak unokáim seregében, elvárom, hogy szorgalmasan írdál levelet nagyapónak. — **Gede István, Rimaszombat.** Nem haragszom, hogy régen nem írtál, és azért sem, hogy csunyan írsz, mert nem mondható csunyanak az írásod, csak az a baja, hogy tulságosan apró betűkkel írsz, amiről le kell szoknod, mert végül ugy elaprósodik az írásod, hogy magad is nehezen tudod olvasni. Amint leveledből látom, alaposan el vagy foglalva, ha csak este van időd a levéllíásra, amikor álmos vagy. Ha este írsz, még inkább kívánatos, hogy megszokjad a nagybetűvel való írást. — **Ébert Hajnalka, Székelyudvarhely.** Szívesen veszem, ha keresztszörrejtvényt küldesz, mert amint a keresztször rejtvény megfejtéséből látom, érted te e rejtvény megalkotásának a módját is. Ez a rejtvény most a nagyok körében is igen kedvelt, s valóban szeretném, ha olvasóimtól több ilyen rejtvényt kapnék. — **Lázár Hanna, Csikiaploca.** Igazán nem tudtam elgondolni, hogy mi történt veled, oly régen nem írtál. Most aztán beszámolsz nekem, hol, merre jártál, mivel töltötted a nyarat. Én meg busulok, hogy érdekes beszámolódat már nem közölhetem, mert hiszen a meghosszabbított határidő is letelt október végén, s erre az esztendőre nem hozhatom át a tavalyi beszámolókat. Hát bizony nincs más mód, mint, hogy a jövő nyáron idejében írd meg a beszámolódat. Karácsony ünnepén, fájdalom, nem lehetünk Csikszeredában, de remélem, ott állhatjuk husvét ünnepét, s akkor újra látlak téged. — **Szász László, Nagyvárád.** Örömmel látom, hogy nem komoly a betegséged, mert nemcsak megfejtetted a rejtvényeket, de el is küldted azokat. Remélem, mire ezt az üzenetet olvasod, már el is fejejtetted a betegségedet. — **Kristóf Böske, Székelykeresztur.** Megkaptam a fényképedet, s szépen elhelyeztem az unokák arcképcsarnokába. Jól esett a figyelmesség s várom további leveleidet. — **Illés Imre,** Megfeledeztél arról, hogy hol kell a leveled, ezt pótdol a következő leveledben. Egyben közlöm veled, hogy az előfizetés nem kaptam meg, s remélem nem hozzám küldötted, hanem egyenesen Szalmásra, a kiadóhivatalnak, mert nekem az előfizetési pénzekhez semmi közöm, amiahogy éppen elég gondot ad nekem az újság szerkesztése. — **Halász Sándor, Barót.** No, végre, megszólallt te is. Persze, egyszerre csak esni kezdett az eső, a jég eluszott, vége lett a korcsolyázásnak, beszorultál a szobába unatkoztlál bizonyosan, aztán mit tehettél okosabban, megfejtetted a rejtvényeket s elküldted nagyapónak. Ezt bizony máskor is megtehetnéd, még akkor is, ha lehet korcsolyázni.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
 A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtési követő hónap végén közlöm!
 A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Kocka számrejtvény.

Beküldte: LEHNER EDIT.

2	2	2	2
5	5	5	5
4	4	6	6
7	8	8	9

Ezek a számok úgy helyezendők el, hogy felülről lefelé, balról jobbra összeadva 20 jöjjön ki.

Névrejtvény.

Beküldte: GERGÉNYI FERENCZ.

Gyula, Tamás, Ida, Béla, Elior, Zsófia, Ernő, Rezső, Évi, Ágnes, Szilvia, Irén, László.

Megfejtése egy nagy magyar asszony neve.

Póllőrejtvény.

Beküldte: WLACHOVSKY JENŐ.

✱ ab	✱ ma
✱ lcsó	✱ ir
✱ ákány	✱ úr
✱ ard	✱ ánkos
✱ pa	✱ kos
✱ skola	✱ ándor

Egy nagy fejedelem neve.

Szótagrejtvény.

Beküldte: OLÁH ERZSIKE.

Első tagom egy fémet jelent,
 Második tagommal cipészek dolgoznak,
 Harmadik tagom időt jelent.

Számrejtvény.

Beküldte: BLASKÓ GYÖRGY.

24. Magánhangzó.
 19, 20, 21. Folyók partán van.
 22; 23. Fákon van.
 10. Magánhangzó.
 4, 7, 6, 5. Amivel furnak.
 1, 2, 3. A nagynak ellentéte.
 12, 13, 14, 11, 16, 17, 48. A vig ellentéte.
 8, 9. Kettős mássalhangzó
 15. Mássalhangzó
 1-24. Petőfi egyik versének. címe

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczó) jüd. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4.
 A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.
 Csehszlovákiában évi 80 csehkrona, negyedévenként 20 csehkrona.
 Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.
 Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.
 Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó Rt.
 Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyveket a Hoffmann Ferenc ifjúsági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.) ezekből a következők kaphatók darabonként 50 leiert:

1. Küzdelmek.	5. A Jóság diadala.
2. A teli birodalmában.	6. Frigyes és D. cl.
3. Viszontagságok a tengeren	7. Ehrlich Jakab.
4. A tallizmán.	8. Nehéz idők.

Posta útján is megrendelhetők a pénz előzetes be-
 küldése mellett vagy utánvétellel.